

KIRÁLY IGNÁCZ

ADÁSTÖRVÉNY PAPÍRON ÉS ÉLETÜNKBEN...

(zsinatolásra kínált megfontolások, meglátások)

Bevezetés. A Bokorban mindenki azt csinál, amit jónak lát. Úgy élünk, ahogyan a legjobbnak gondoljuk. Összetartozásunkat az jelenti, hogy figyelünk egymás életére és véleményére. Amiben fájó összecsattanásokat tapasztalunk, azt kerüljük (politika). Amiben segítséget, támaszt remélünk, azt szorgalmazzuk. Amiben csak szellemi véleményezésben kell villogni, ott néha sziporkázunk. Minél inkább meg kell jelenítenem a mindennapjaimat, annál óvatosabb vagyok. Érzékeny területeimet kinevezhetem „intim szférának”, melyekhez nem kérek és nem engedek közeli hozzáférést. A Jézustól elvileg elfogadott adástörvény is lehet ilyen. Ilyen? Majd meglátjuk, hogy milyen. Bizony a mindennapokban vizsgázunk elveinket illetően.

1./ Szemléletváltóási javaslat.

Mondatott a régieknek: A jézusi hármasság eszmény a kicsiség, szegénység, üldözöttség. Ez azért kapott ilyen hangsúlyt, mert egy nagyváros lenni, hatalmaskodni és erőszakra épülően boldogulni akaró világ vett körül. Az is tény, hogy ha az ember szolgál, akkor nem uralkodik, hanem kicsi ebben a világban. Ha az ember igyekszik adni javaiból, akkor annyival anyagi tekintetben szegényebb lesz. Ha az ember ellenszereget, békességteremtésre törekszik, akkor kiszolgáltatott, üldözött lesz ebben a letaposó világban. Egy zsinatolási felvetésben indokolt azonban felvázolni egy másik, pozitív szemléletet. Ugyanarról beszélnek, de másként...

Axióma: Isten teremtette a világot. Javakkal bőségben elhalmozta. Bele teremtette az embert, javakkal bőségesen körülvéve. Nem azért teremtette a javakat, hogy azok bűnös kísértésként gyötörjenek bennünket. Azért teremtette, hogy boldogítsanak. Beleoltotta az emberbe a boldogság vágyát. Beleoltotta az önszeretet vágyát és ösztönét. Nem véletlen, hogy Jézus is erre alapozza a felebarát szeretet parancsát: amit szeretnél, hogy veled tegyenek... Boldog az, aki ógörög felfogás szerint gondtalan és szenvedés nélküli. Boldog zsidó felfogás szerint, aki az előzőeken túl anyagi jóléttel is rendelkezik. Boldog keresztény felfogás szerint az, aki Isten Országá szellemi értékeinek is birtokosa. (Haag: Bibliai lexikon). Egyszerűen: boldog, aki mindent birtokol, ami élete működtetéséhez, kiteljesedéséhez szükséges. A minden az Isten. Az Istenben gazdagodás útja az adástörvény teljesítése. A teljességhez az is kell, hogy ez a birtoklás az elvesztés félelme nélkül legyen. „Boldogság a mindent birtoklás az elvesztés félelme nélkül” (Dombi Feri bácsi). Istent elveszíteni adásbeli hűtlenkedésekkel lehet.

Alapnak ez jó. Innentől van a nagy kettősség. Ugyanis kétféle úton lehet birtokolni a földi javakat. Az egyik a

világ, a gonosz, a Sátán útja. Elvenni másoktól. Átvétellel, erőszakkal. A másik út a Jézus Istenének útja. Odaadni, megosztani, közkinccsé tenni. No, nem úgy, mint a szocializmusban: „ami a tiéd, az enyém is, ami az enyém, ahhoz neked semmi közöd”. Ezek bokros közhelyek? Lehet, de azért beszéljük meg: mi ment meg bennünket a pozitív szemléletben is rejlő bűnre vezető alkalmaktól? Az Istenben gazdagodás hol kerül életveszélybe a vagyonban való gazdagodás taposó malmában? A világ fiai szerzéssel és vevéssel igyekeznek boldogulni. A világosság fiai szerzéssel és adással igyekeznek boldogulni. Számunkra talán a szerzésben van a bűnre vezető alkalom: bér és fizetés, vásárlás, hitel... „Csak ne érje szó a ház elejét”. „Az a bűn, ami kiderül”. „Szemesnek áll a világ, szemtelennek le is fekszik.” Bizony, minden adást sorvasztó erő mögött ott van az igény szint magas vágya. „Igényeink növekedését illetően határtalanul fejlődő állatfaj vagyunk” (Galgóczy Erzsébet). A Bokorhoz tartozókat az anyagi igénytelenség és a szellemi, spirituális igényesség jellemzi. Igaz ez?

Jézus Istene nem a szegénység pártján van. Jézus Istene a szegények pártján van. Aki szegény attól valakik, valamik elzárják az ő boldogságához szükséges javakat. Szerencsétlenségek és bűnök következménye a szegénység. A bűnökre ott a bűnbánat. Szerencsétlenségek kiküszöbölésére ott az egymásért élni akarás igyekezete. A szegénység nem automatikus belépő a mennyek Országába. Az adásra törekvő életvitel a belépő.

Hűségimánk: „...adtam-e időt, pénzt, szeretetet, eleget adtam-e, többet adtam-e, mint tegnap...?” A fenti pozitív szemlélet lehetővé teszi, hogy tudjunk örülni javainknak, melyeket megsokszorozhatunk adásainkkal, hogy tudjunk igyekezni minél több barátot szerezni, hogy száz házuk, száz testvérünk... százszoros javaink legyenek.

2./ A Mammon, mint Életveszély

Nagyon jézus-idegenül működik ez a világ. Éveket, évtizedeket áldozunk arra, amiből megélni szeretnénk. Szakmát tanulunk, foglalkozásokat váltunk a munkaerő piaci kényszerek hatására. Ritka az, mikor manapság valaki abból megy nyugdíjba, melyet tízen-, huszonevesként tanult. Közhely: amire a legtöbb időt, energiát áldozzuk, azt tartjuk a legfontosabbnak. Mi, öregek számtalanszor menekültünk ki ebből a zsákutcából azzal, hogy időelszámolást végeztünk. Mindenkor nagy kísértés, hogy a munkát, a szakmát hivatásnak nevezzük. Azért veszélyes ez, mert ezzel megideologizáljuk a látástól vakulásig végzett munkát: „ez a hivatásom!”. Amiből megélünk, az munka. Ami szerint élünk és él-tetünk, az hivatás. A munkát a munkáltató, a hivatást az Isten (lelkiismeret) határozza meg. A kettő közötti átfedési lehetőségek még nem jogosítanak fel arra, hogy Istent is belekeverjem a megélhetési tülekedésbe. Lám, milyen az ember: megélhetési munkaköri leírásai alap-

ján Istennek is munkaköri leírásokat fogalmaz meg imában, szakrális cselekményekben, hogy mit tegyen számunkra... A mi küldetésünk, hogy Jézus Istenének számunkra adott hivatásbeli leírásait minél inkább érvényesítsük a megélhetési területeken is. Igen itt az Isten és a Mammon harcáról van szó, bennünk, közöttünk. „Jézus világosan látta, hogy a Mammon az a Nagyhatalom, amely képes elhódítani Istentől a maga szolgálátára az embert.” (Merre menjek 113.o.)

A Mammon hihetetlen sikerrel működik, eszköztára igen kifinomult. Gondban van az ember. Enni, inni, ruházkodni, lakni mindenki egy vágyott szinten akar. A valós szinten nem hagyják nyugodni az embert az ő vágyai. Ha megházasodott, ha családja van, ezek a vágyak tovább színeződnek, tovább bővülnek új személyiségek szintjeivel. Egy elért szinten való megnyugvást sem hagyja a Mammon, mert ekkor meg belénk ojtja a bizonytalan holnap gondolatát. Hajts ma végkimerülésig, mert holnap lehet, hogy már nem lesz lehetőség a szintet tartásra sem. Jézus: „Senki nem szolgálhat két úrnak...” (Mt 6,24). Dehogynem szolgálhat, drága Jézus. Az emberiség hívó, keresztény tömegei ebben a lavírozásban élnek. Kecse is, káposzta is... Jézus is, önző gazdagodás is... Pontosítsuk figyelmeztetésedet: senki ne szolgáljon két úrnak.

Szeretteimnek akarom biztosítani a javakat. Jézus adományokból élő, nazír vándortanító volt. Mi többségünkben családos életet élünk. Szeretetbeli kötelességnek éljük meg, hogy gyerekeinknek foglalkozást, megélhetést (tanítást)kapjanak és ha lehet, otthont is teremtsünk nekik. Mintha a teremtett világ többi létezői életképességük jeleként nem maguk vackolnának, fészkelnének... Az ember így teszi kollektív önzéssé a szeretet belénk teremtett törvényét.

Értelmet azért kaptunk, hogy használjuk. Az adástörvény megélésében is értelmesen kell eljárunk. A baj ott kezdődik, hogy önzésemet meg tudom ideologizálni. „Ehhez jogom van. Erre már nem kötelezhet senki. Első az enyémeke érdeke...” Minden adásteljesítést sorvasztó magyarázkodás bűn. Minden adásteljesítést serkentő szellemi erőfeszítés erény. Jézusunk szerint.

Csábító szírenhangok vesznek körül. Reklám, mely arra akar rávenni, hogy megvegyem azt, amire nincs szükségem. Banki kölcsön csábítása arra akar rávenni, hogy inkább adósodjak el évtizedekre, mintsem bizonytalan ideig kényelmetlenül éljek szeretteimmel. Minek a lassú lépegetés, mikor egy bakugrással bele csücsülhetünk a kényelembe, magas színvonalba? Kényelem? No persze jobb a légkondis autóban, mint a krárogó buszos tömegben. Ennyi már járhat nekem is nem? Egy Bokorhoz tartozónak is, nem?

3./ Bokros lépegetéseink

a./ Jótékonykodásaink számosak, személyesek. Rendszeresek és alkalmiak. Szerzetesi és lelkiismereti irányzatok kiemelten is végzik (Szeretet Misszionáriusai). Mi is végzünk ilyen adományokból végezhető újra elosztási

adakozást. Nagy idő, energia, pénz ráfordítást és nagy elviselni való kihívásokat jelentenek ezek a tevékenységek (aki nem hiszi, kérdezze meg Pálincásékat, soproni Robiékát, pécsi Melindáékat...).

Érték áramoltató gyakorlatunk természetesen működik családban és azon túlmutatóan is, pl. nagycsaládos egyesületekben (ruha, eszközök, bútor...). Ezek a tevékenységeink vetik el az adástörvényre épülő élet magvát bennünk, gyermekeinkben, barátainkban. A jézusi tanítás szőlősgazdája (Mt. 20,1-15) elgondolkodtat: nem alamizsnát szór a piacon téblábolóknak, hanem szőleijébe hívja őket munkára. Igazságosságon túllépő bért fizet a végén...

b./ A Bokor Hazai Rászoruló Alapítvány 1997-től kezeli határon belüli rászorulókra való odafigyelésünk adományait. Személyes kapcsolatokra épülve igyekszünk halászni tanítani és nem csupán halat adni. Tudjuk, hogy a hazai koldus gazdagabb, mint egy etiopiai átlagember. Azt is tudom, hogy én gazdagabb vagyok, mint egy tiszántúli átlagember. Mindannyian tudjuk, hogy mi szegényebbek vagyunk, mint pl. az Egyesült Arab Emírségek bennszülött átlagembere. Aki a szegényekhez viszonyít, fejlődőképes. Aki a gazdagokhoz viszonyít, öngazolásokra érez kísértést.

c./ Határon túli magyarok felé fordulást a magyar ellenes diktatúrák, az ottani kiszolgáltatott létharc erősítette bennünk. Csaba testvér támogatása, kárpátaljai rászoruló rendszeres segítése havi adakozásra indít sokunkat. Személyes és megbízható kapcsolatainkra építünk (ref. lelkész).

d./ A hetvenes években a katolikus missziók segítségével a harmadik világ, az emberiség legszegényebbjére való felfigyelésből leprásoknak fáslik, iskolásoknak tanszerek, pénzádományok indultak Afrikába és Dél-Amerikába. Ennek mintegy újjá éledési reménye Peru, Finta Lajossal.

e./ India 1977-től C. Prakash révén vált adományozásunk kiemelt célpontjává. Pénzádományaink évente több M forintot jelentettek. Leleményes és nem mindig legális adományozásunk oktatói, nevelői és megélhetési támogatást jelentettek. Ennek mai sorvadása tény. Elapródás, elszemélytelenedés, szűk szívűség? Mi lehet ennek oka? Prakash Bejrútból üzenne, hogy a migrációs közel keleti országokban lehet anyagilag segítenünk, akkor készen állnánk újra hősies adásokra?

Alapító atyánkra és reánk jellemzően a fenti sorrend fordítva alakult: első a harmadik világ éhezői és utána a rászorultsági többi szint. Az adástörvény fontossági sorrendje ez. A megvalósítás rendje szerint a személyesség is beleszól ebbe a sorrendiségbe. Amint Jézus idejében is volt rászoruló minden mennyiségben. Ezek közül valakik meggyógyultak, ettek, feltámadtak, megvigasztalódtak... a személyes kapcsolat és bizalom erejében. Az ősegyházban az „izzadjon meg az alamizsna kezetekben” (Didaché 1,6) a megfontoltságra figyelmeztet. A „ne tudja a bal kéz...” (Mt6,3) jézusi

gondolata pedig a könnyed, határtalan felé mutató adásra biztat. Értelmes nagy szívűséggel ... hogy „lásák jótetteinket és dicsőítsék mennyei Atyánkat!”

Kérdések:

- 1./ Adástörvény teljesítésünk evangelizálásunk hitelesítője (eszköze), vagy a Bokor célja?
- 2./ Milyen bokros diagnózist (bűneink, erényeink) látsz adásainkat illetően?
- 3./ Prófétai tette van-e indíttatásunk?



SÁRDY PÉTER

AKART-E JÉZUS EGYHÁZAT ÉS HA AKART, MILYET?

„Jézus az Isten országát várta - de az egyház jött el”. Ez a mondás egy száz évvel ezelőtt élt francia teológus (Loisy) tollából származik. Félreértések elkerülése végett: semmilyen hivatalos álláspontot nem képviselek, hanem csupán saját személyes véleményemről lesz itt szó, és ezért eltérhetnek a katolikus körökben eddig megszokott gondolatoktól. Mivel a mondottak alapos indoklására nem lesz időm, rámutatok még arra is, hogy gondolataim részletes kifejtése újabban magyar nyelven is megjelent az Elpidia Kiadónál Jézus kincse - emberek kezében címmel. A továbbiakban négy kérdésre szeretnék röviden kitérni.

1. Akart-e Jézus egyházat? - Erre a kérdésre nagyon egyszerű a válasz: Az „egyház” szó Jézus igehirdetésében nem fordul elő. Csak Máté evangéliuma adja kétszer Jézus szájába, de ez a két mondás kétségtelenül későbbi eredetű.

Ha az „egyház” szó olyan emberi közösséget jelez, melynek tagjait a közösen vallott hit köt össze, nyilvánvaló, hogy Jézus egyháza a zsidó hitközösség volt. Örömhírével csak saját népéhez fordult, s apostolait is kifejezetten a zsidókhoz küldte. (Vö. Mt 10,5 - „A pogányokra vívő utakra ne térjete rá... Forduljatok inkább Izrael házának elveszett juhaihoz.”) Természetes dolognak tartotta ugyan, hogy tanítványai közösséget alkotnak, de nem Izraelen kívül, és semmiképpen sem Izraellel szemben. Jézus tehát nem az egyházat tervezte, hanem az Isten országának beteljesülését várta.

De hát vajon mire gondolt, amikor az Isten országáról beszélt? Erre a kérdésre az evangéliumok nem adnak egyértelmű választ. Albert Schweitzer nyomán sokan mindmáig azt vélik, hogy Jézus a közeli jövőre ugyanazt a nagy apokaliptikus csodát várta és hirdette, amelyet - Lukács tanúsága szerint - zsidó környezete és tanítványai is vártak. Ha valóban ez lett volna tanításának lényege, akkor annyira tévedett volna, hogy szerintem nem lenne érdemes vele tovább foglalkozni. E kérdésnek kézenfekvő megoldása van, ha komolyan vesszük Jézus emberi mivoltát és az első keresztények helyzetét. Lényege az, hogy különbséget kell tennünk két mozzanat között.

Az egyik az, hogy Jézus megkeresztelése alkalmával kimondhatatlan módon megtapasztalta Isten közelségét, a másik, hogy utána erről a kinyilatkoztatásról beszélnie kellett. Az általa hirdetett „Isten országának” pontatlan leírása jól tükrözi azt a visszafogottságot, ami Jézust e téren jellemezte. Az Isten országáról szóló mondásainak tanulmányozása megerősíti ezt a feltevést. Jézus valójában önmagáról beszélt amikor azt mondta: „Aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy gyerek, nem jut be oda.” (Mk 10,15). Elsősorban ő volt az, aki úgy fogadta a történeteket, mint egy gyerek! Ha Isten szeretetéről akart beszélni, amit saját lelkében és a körülötte történt csodás gyógyulásokban megtapasztalt, kézenfekvő volt, hogy az „Isten országa” kifejezést használta, mert ez foglalta össze népének vágyakozását. Jézus ezzel a szóval adta ugyan tovább tapasztalatának örömhírét, de eszében sem volt, hogy magáévá tegye környezetének minden apokaliptikus elképzelését.

Ezeket ismerte ugyan, de nem ragaszkodott hozzájuk, hanem gyermekként és meglepődve nézte, hogy mit művel Isten benne és környezetében, és igyekezett megérteni a történeteket. Ha tehát meg akarjuk érteni, mit tartott Isten uralmáról, akkor fontos ugyan arra figyelni, amit mondott - de talán még fontosabb arra is gondolni, amit nem mondott! Így feltűnik például, hogy Jézus az Isten országával kapcsolatban sem a Messiásról, sem Izrael központi szerepéről nem beszélt.

Jézus tanítványai őrá vetítették ki messiási várakozásukat: például „a jobbán és a balján akartak ülni” országában, „úgy vélték, Isten országa rögtön meg fog jeleni”, vagy „Dávid fiának” szólították, sőt a jeruzsálemi bevonuláskor ezzel a címmel Messiásnak kiáltották ki